Synergies Turquie

Numéro 11 / Année 2018

Diversité Langagière et Culturelle

Coordonné par Füsun Saraç
et Hüseyin Gümüş

REVUE DU GERFLINT
2018

POLITIQUE EDITORIALE

Synergies Turquie est une revue francophone de recherches en sciences humaines et sociales particulièrement ouverte aux travaux de langue, de littérature, de culture, de traduction et de didactique qui réunit les chercheurs universitaires de Turquie publiant essentiellement leurs recherches en français.

Sa vocation est de mettre en œuvre, en Turquie, le *Programme Mondial de Diffusion Scientifique Francophone en Réseau* du GERFLINT, Groupe d'Etudes et de Recherches pour le Français Langue Internationale. C'est pourquoi elle publie des articles dans cette langue, mais sans exclusive linguistique et accueille, de façon majoritaire, les travaux issus de la pensée scientifique des chercheurs francophones de son espace géographique dont le français n'est pas la langue première. Comme toutes les revues du GERFLINT, elle poursuit les objectifs suivants: défense de la recherche scientifique francophone dans l'ensemble des sciences humaines, promotion du dialogue entre les disciplines, les langues et les cultures, ouverture sur l'ensemble de la communauté scientifique, adoption d'une large couverture disciplinaire, aide aux jeunes chercheurs, formation à l'écriture scientifique francophone, veille sur la qualité scientifique des travaux.

Libre Accès et Copyright : © *Synergies Turquie* est une revue française éditée par le GERFLINT qui se situe dans le cadre du libre accès à l'information scientifique et technique. Sa commercialisation est interdite. Sa politique éditoriale et ses articles peuvent être directement consultés et étudiés dans leur intégralité en ligne. Le mode de citation doit être conforme au Code français de la Propriété Intellectuelle. La Rédaction de *Synergies Turquie*, partenaire de coopération scientifique du GERFLINT, travaille selon les dispositions de la Charte éthique, éditoriale et de confidentialité du Groupe et de ses normes les plus strictes. Les propos tenus dans ses articles sont conformes au débat scientifique et n'engagent que la responsabilité de l'auteur. Conformément aux règles déontologiques et éthiques du domaine de la Recherche, toute fraude scientifique (plagiat, auto-plagiat, retrait inopiné de proposition d'article sans en informer dûment la Rédaction) sera communiquée à l'entourage universitaire et professionnel du signataire de la proposition d'article. Toute procédure irrégulière entraîne refus systématique du texte et annulation de la collaboration.

Périodicité : annuelle
ISSN 1961-9472 / ISSN de l'édition en ligne 2257-8404

Directeur de publication

Jacques Cortès, Professeur émérite, Université de Rouen, France

Rédacteur en chef

Hüseyin Gümüş, Professeur émérite, Université de Marmara, Istanbul, Turquie
Président de l'Association des Professeurs de Français d'Istanbul, Turquie

Rédactrice en chef adjointe

Füsun Saraç, Maître de Conférences, Université de Marmara, Istanbul, Turquie

Secrétaire de rédaction

Yaprak Türkân Yücelsin Taş, Maître de Conférences, Université de Marmara, Istanbul, Turquie

Titulaire et éditeur : GERFLINT

Siège en France
GERFLINT
17, rue de la Ronde mare
Le Buisson Chevalier
27240 Sylvains-les-Moulins - France
www.gerflint.fr
gerflint.edition@gmail.com

Siège de la Rédaction en Turquie
Institut français de Turquie-Istanbul
Istiklal Caddesi
n° 4 / 34435 Taksim - Istanbul.
Tél : (0212) 393 81 11 / www.ifturquie.org

Contact de la Rédaction :
synergies.turquie@gmail.com

Comité scientifique

Ayşe Eziler Kıran (Université Hacettepe), Ece Korkut (Université Hacettepe), Fabrice Barthélémy (Université de Franche-Comté, France), Füsun Bilir Ataseven (Université Technique de Yıldız), Necmettin Kâmil Sevil (Université d'Istanbul), Nedret Öztokat Kılıçeri (Université d'Istanbul), Nur Nacar Logie (Université d'Istanbul), Sündüz Öztürk Kasar (Université Technique de Yıldız).

Comité de lecture

Abdüllatif Acarlıoğlu (Université Anadolu Eskişehir), Ali Tilbe (Université de Namık Kemal), Arsun Uras Yılmaz (Université d'Istanbul), Ayla Gökmen (Université d'Uludağ), Christine Purel (Institut Français d'Istanbul), Emine Bogenç Demirel (Université Technique de Yıldız), Gülnihal Gülmez (Université Anadolu Eskişehir), İlhami Sığırcı (Université de Kırıkkale), Gülhanım Ünsal (Université de Marmara), Mahacen Varlık (Université de Marmara), Mehmet Ali Akıncı (Université de Rouen), Mehmet Baştürk (Université de Balıkesir), Nurten Özçelik (Université de Gazi), Perihan Yalçın (Université de Gazi), Philippe Barbé (Université de Marmara),Rıfat Günday (Université d'Ondokuz Mayıs), Selim Yılmaz (Université de Marmara), Tanju İnal (Université de Bilkent).

Patronages et partenariats

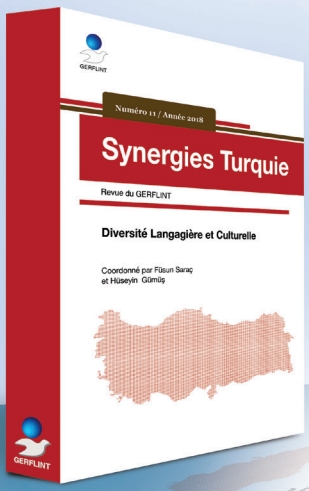
Ambassade de France en Turquie (Institut français de Turquie-Istanbul), Fondation Maison des Sciences de l'Homme de Paris, Sciences Po Lyon (Partenariat institutionnel pour Mir@bel, France), EBSCO Publishing (USA), ProQuest (UK).

Numéro financé par le GERFLINT avec la participation de l'Ambassade de France en Turquie pour le tirage.

© GERFLINT- 2018 - Pôle Éditorial International -
- Tous droits réservés -

Programme mondial de diffusion scientifique francophone en réseau

Synergies Turquie nº 11 / 2018
https://gerflint.fr/synergies-turquie

Indexations et référencements

Data.bnf.fr
DOAJ
EBSCOhost (Comunication Source)
Ent'revues
ERIH PLUS
Héloïse
JournalBase (CNRS-INSHS)
Journal Metrics (Scopus)
JournalSeek
LISEO-CIEP
MIAR
Mir@bel
MLA (International Bibliography Journal List)
ROAD (ISSN)
Scopus
SHERPA/RoMEO
SJR. SCImago (Scopus)
Ulrichsweb
ZDB

Synergies Turquie, comme toutes les *Revues Synergies du GERFLINT,* est indexée par la Fondation Maison des Sciences de l'Homme de Paris *(*Pôle de soutien à la recherche*)* et répertoriée par l'ABES *(Agence Bibliographique de l'Enseignement Supérieur, Catalogue SUDOC).*

Disciplines couvertes par la revue

- Ensemble des Sciences Humaines et Sociales
- Culture et communication internationales
- Sciences du langage
- Littératures francophones
- Didactologie-didactique de la langue-culture française et des langues-cultures
- Éthique et théorie de la complexité

© GERFLINT- 2018 - Pôle Éditorial International -
- Tous droits réservés -

Synergies Turquie n° 11 - Année 2018
ISSN 1961-9472 / ISSN de l'édition en ligne 2257-8404

Diversité Langagière et Culturelle

Coordonné par Füsun Saraç
et Hüseyin Gümüş

Sommaire

Virginie Villechange 7
Avant-Propos

Füsun Saraç, Hüseyin Gümüş 9
Présentation

Emine Bogenç Demirel, Zeynep Görgüler 13
Yeni Medya Okuryazarlığı Odağında Çeviri Eğitimine Yönelik Sosyal Medya Tabanlı Ders İçeriği Örneği

Didem Alkan 29
L'hybridité en question dans *Ève de ses décombres* d'Ananda Devi

Xavier Martin 39
Former à l'intégration du numérique en classe de français langue étrangère : pour une communauté de pratique

İlhami Sığırcı 53
Méthodes pour la correction des productions orales chez des apprenants turcs

Printemps Numérique

Guillaume Jeanmaire, Daeyoung Kim 69
Jumelage turco-coréen et ateliers d'écriture interculturels

Marjorie Pégourié-Khellef 83
Extension du domaine professionnel des enseignants en section bilingue: l'approche plurilingue dans des écoles bilingues francophones en Egypte

Neslihan Beyaz, Virgile Mangiavillano 103
Des effets de l'hybridation sur l'optimisation de l'apprentissage en contexte bilingue

Annexes

Profils des contributeurs 119

Projet pour le nº 12, Année 2019 123

Consignes aux auteurs 125

Publications du GERFLINT 129

© Revue du Gerflint (France). Éléments sous droits d'auteur.

Synergies Turquie n° 11 - 2018 p. 13-28

GERFLINT
ISSN 1961-9472
ISSN en ligne 2257-8404

Yeni Medya Okuryazarlığı Odağında Çeviri Eğitimine Yönelik Sosyal Medya Tabanlı Ders İçeriği Örneği

Emine Bogenç Demirel
Université Technique de Yıldız, Istanbul, Turquie
emine.bodem@gmail.com
Zeynep Görgüler
Université Technique de Yıldız, Istanbul, Turquie
zeynepsuter@gmail.com

Reçu le 02-04-2018 / Évalué le 11-07-2018 / Accepté le 09-08-2018

Formation en traduction axée sur la littératie numérique: Exemple d'un cours sur les médias sociaux

Résumé

Les développements actuels dans les domaines des nouveaux médias et des technologies de communication redéfinissent les méthodes de production, de consommation, de communication et même le processus d'apprentissage. Les nouveaux médias sont aujourd'hui à la base de profondes mutations sociales. Les réseaux sociaux sont de nouveaux moyens de faire vivre les liens communautaires et aussi les outils efficaces qui font partie intégrante de l'éducation qui se sont soulevés autour des technologies web. Ce travail, qui vise à concevoir le plan d'un cours intitulé *R*éseaux de médias sociaux et pratiques de traduction (MTF 3372) au Département de Langues et Littératures Occidentales à l'Université technique de Yıldız, adopte une approche socio-constructiviste. Ce cours a pour objectif de sensibiliser les futurs traducteurs, dans une perspective interdisciplinaire, à acquérir des compétences particulières aux mouvements de traduction collaborative organisés dans les réseaux de médias sociaux et aux diverses pratiques sur les statuts et les identités des traducteurs. Cependant, il faut aussi développer une démarche de pratique réflexive chez les étudiants et les former à un usage responsable de la littératie numérique.

Mots-clés: processus de Bologne, médias sociaux, formation collaborative en traduction, littératie numérique réflexive

Özet

Günümüzde yeni medya ve iletişim teknolojileri alanındaki hızlı gelişmeler, insanların üretim, tüketim, iletişim pratiklerini ve hatta öğrenme süreçlerini bile yeniden yapılandırmaktadır. Özellikle web teknolojileri etrafında yükselen sosyal medya ağlarına dayalı ortamlar ve araçlar topluluk temelli ilişki kurma biçimlerini

güçlendirirken, eğitim ve öğretim süreçlerinde başvurulan en etkin araçların başında gelmektedir. Bu çalışma kapsamında, Yıldız Teknik Üniversitesi Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü Mütercim-Tercümanlık (Fransızca) Anabilim Dalı lisans programında, MTF 3372 kodlu *Sosyal Medya A*ğları ve Çeviri H*areketleri* adlı ders içeriği sosyo-konstrüktivist kavrayış ışığında hazırlanmıştır. Tasarım önerisi sunulan ilgili ders içeriği çerçevesinde, geleceğin yeni nesil çevirmenlerine, sosyal medya ağlarında örgütlenen işbirlikçi çeviri hareketlerine ve çevirmen kimliklerine yönelik disiplinlerarası yaklaşımlar ışığında farkındalık kazandırılması hedeflenmektedir. Bununla birlikte, yeni medya okuryazarlığının dayandırıldığı eleştirel kavrayışa ilişkin ilgili bölümdeki öğrencilerin bilinç düzeylerinin geliştirilmesi de amaçlanmaktadır.

Anahtar sözcükler: Bologna süreci, sosyal medya ağları, işbirlikçi çeviri eğitimi, eleştirel yeni medya okuryazarlığı

Social media based course content example in the focus of translation training oriented new media literacy

Abstract

Current developments in the new media and communication technologies fields redesign people's methods of production, consumption, communication and even the process of learning. Community-based communication is strengthed by social media based mediums and means which are raised around web technologies. And also they are the most efficient tools that are utilized on the education processes. This research aims to design the curriculum of the course *Social Media Networks and Translation Practices* (MTF 3372) in the department of Western Languages and Literatures at Yıldız Technical University based on socio-constructivist approaches. The purpose of the course proposal is to educate new generation translators of future in an interdisciplinary perspective to acquire skills specific to collaborative translation movements organized in social media networks and to various practices on the status and identities of translators. Beside the purpose is to develop students' skills for awareness about the critical comprehension brought by the new media literacy.

Keywords: Bologna process, social media networks, collaborative translation training, critical media literacy

Giriş

Yeni medya ve iletişim teknolojilerinin hayatın her alanına nüfuz etmesiyle birlikte bireylerin ve kurumların iletişim kurmaya ve bilgiyi üretmeye/paylaşmaya/tüketmeye yönelik alışkanlıkları, pratikleri ve tercihleri farklı bir dönüşüm içerisine girmiştir. Ağ toplumu etrafında yükselen yeni değerler, hiç kuşkusuz eğitim alanında yeni yaklaşımların ve yöntemlerin yapılanmasını zorunlu kılmaktadır. Böylece, internet ağı etrafında yaşanan toplumsal dalgalanmalar, bilginin, üretim, dolaşım

ve tüketim süreçlerini yeniden biçimlendirmektedir. Bu bağlamda, eğitimin her aşamasında internet tabanlı ortamların ve araçların kullanımına yönelik eğilimin her geçen gün arttığı görülmektedir. Özellikle Avrupa düzeyinde ortak bir Yüksek Öğretim Alanı oluşturmayı amaçlayan *Bologna s*üreci (1999) ile birlikte eğitim alanında köklü ve yapısal bir reform sürecine gidilmiştir. Türkiye'nin de parçası olduğu bu yeni oluşumla birlikte Yükseköğretim alanında yürütülen eğitim programları yeniden tasarlanmıştır. Uluslararası eksende Bologna ilkelerini benimseyen yükseköğretim kurumları, ortak eğitim programları geliştirmek üzere AKTS (İng. ECTS) olarak adlandırılan ortak kredi sisteminin uygulanmasıyla kültürlerarası ve diller arası etkileşim ortamları yaratılmış ve öğrencilerin/akademisyenlerin hareketliliği önemli bir konuma taşınmıştır. Ayrıca, Bologna kriterleri bağlamında yeniden yapılandırılan eğitim sisteminde *yetkinlik* özelliği üzerine vurgu yapılarak, bir öğrenme sürecinin tamamlanmasının ardından öğrenenden kazanması beklenen bilgiler, beceriler, yetenekler ve tutumlar, *yeterlilik* kavramıyla karşılık bulmuştur.

Bu araştırma kapsamında, Yıldız Teknik Üniversitesi Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü Mütercim-Tercümanlık (Fransızca) Anabilim Dalı eğitim programı çerçevesinde MTF 3372 kodlu *Sosyal Medya A*ğları ve Çeviri Hareketleri adlı yeni bir ders içeriği sosyo-konstrüktivist (Kiraly, 2000: 34) yaklaşım çerçevesinde tasarlanmıştır. İnternet teknolojileri ile desteklenen gayriresmî çeviri eğitimi ortamlarında, ilgili bölüm öğrencilerinin, sosyal medya tabanlı platformlara yönelik kullanım becerilerini (Gambier, 2009: 5), yeni medya okuryazarlığı perspektifinden hareketle geliştirebilmeleri için yeni bir ders içeriğinin oluşturulmasına ihtiyaç duyulmaktadır. İlgili ders içeriğinin tasarımında, Gabr tarafından oluşturulan altı aşamalı çeviri eğitimi programı tasarlama ve geliştirme modeli temel alınmaktadır (2001: 17). Bununla birlikte, araştırmada nitel durum çalışması ve mevcut belge incelemesi yöntemine başvurulmaktadır. Türkiye genelinde, üniversitelerin çeviri eğitimi veren programları incelediğinde, öğrencilere çeşitli çeviri belleklerine ve teknolojilerine yönelik kullanım becerileri kazandırıldığı görülmektedir. Bu bağlamda, mevcut çeviribilim ve/veya mütercim-tercümanlık bölümlerinin ders programlarında, sosyal medya ağlarının çeviri eğitimi amaçlı kullanımına yönelik bir derse rastlanmamıştır. Söz konusu bu çalışma, ulusal boyuttaki bu boşluğun giderilmesi açısından oldukça önemlidir. Bununla birlikte, dijital çeviri alanında gelişen yeni eğilimler ile ilgili ders içeriğinin ilişkilendirilmesi sonucunda, kuramsal çalışmalarla dijital saha çalışmaları arasında etkileşimli bir çeviri eğitimi alanının oluşturulması da gündeme taşınmaktadır. Yürütülmekte olan çeviri eğitimi yöntemlerine seçenek arama çabaları ile sosyal medya tabanlı çeviri eğitimi ortamlarının önemi de artmaktadır.

1. Kavramsal Çerçeve: Sosyal Medya Ağları ve İşbirlikçi Çeviri Eğitimi Yaklaşımı

Bologna ilkeleri kapsamında, uluslararası ve ulusal eksende, çeviri eğitimi veren yükseköğretim kurumları ders programlarını iyileştirme yönünde girişimlerde bulunmaktadır. Çeviri pratiğinin, kültürlerarası ve dillerarası diyalogu güçlendiren bir araç olarak önem kazandığı küresel dünya düzeninde, çeviri eğitimi alan öğrencilerin mesleki hayata yönelik teknoloji kullanımı tabanlı yeni bilgiler, beceriler ve yetkinlikler kazanması oldukça önemlidir. Bologna ilkelerinden hareketle, özellikle 2000'li yıllardan itibaren çeviri eğitimine yönelik kuramsal ve yöntemsel çalışmalarda toplumsal açılımlar önem kazanmıştır. Bu çerçevede, çeviri eğitiminde benimsediği *sosyo-konstr*üktivist bakış açısıyla öne çıkan Kiraly (2000), öğrenciyi sadece bilgiyi tüketen bir kimlikle sınıflandıran geleneksel yaklaşımları eleştirdiğini belirtmektedir. Çünkü küresel çeviri sektörünün ihtiyaçları doğrultusunda, öğrenciyi eğitim sürecinin merkezine oturtan yöntemlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bağlamda, Kiraly'nin öğrenci odaklı yaklaşımından hareketle, çeviri eğitimine yönelik farklı kavramlar etrafında şekillenen kuramsal ve uygulamalı çalışmaları aşağıdaki gibi sınıflandırmak mümkündür:

- *G*örev odaklı yaklaşım (İng. task-based approach) (Hurtado Albir, 2007; Gonzalez- Davies, 2004) ;
- *Proje* merkezli yaklaşım (İng. professional approach to translator training) (Olvera-Lobo et al., 2005 ; Olvera-Lobo et al., 2007) ;
- *Yetilere* dayalı yaklaşım (İng. competence-based approach) (Gambier, 2009; Rico, 2010);
- *Sosyal medya* tabanlı yaklaşım (İng. social-media based approach) (Demirel ve Görgüler, 2017; Desjardins, 2011; Inose, 2012; O'Hagan, 2008; Olvera-Lobo ve Gutierrez-Artacho, 2014; Robinson ve Olvera-Lobo, 2011).

Özellikle 2000'li yıllardan itibaren ve Bologna ölçütleri göz önünde bulundurularak, Türkiye'de de çevirmen yetiştiren üniversitelerin çeviri eğitimi programlarında iyileştirme sürecine gidildiği gözlemlenmektedir. Aşağıda adı geçen üniversitelerin ilgili bölümlerinde gerek yazılı gerekse sözlü çeviri dersleri teknoloji temelli ortamlarla ve araçlarla desteklenmektedir:

- Çevirmenler için bilişim teknolojileri (Boğaziçi Üniversitesi - Çeviribilim Bölümü),
- Çeviride bilgi teknolojileri (İstanbul Üniversitesi - Çeviribilim Bölümü),
- Çeviri araçları (Hacettepe Üniversitesi Mütercim - Tercümanlık Bölümü),
- *Bilgisayar destekli teknik* çeviri (Yeditepe Üniversitesi – Çeviribilim Bölümü),
- Çeviride özel konular*:* Çeviride teknolojik uygulamalar (Marmara Üniversitesi Mütercim - Tercümanlık Bölümü),

- Çevirmenler için teknoloji (Bilkent Üniversitesi Mütercim - Tercümanlık Bölümü),
- *Bilgisayar destekli* çeviri çalışmaları (İzmir Ekonomi Üniversitesi Mütercim - Tercümanlık Bölümü)

Bu dersler, geleceğin çevirmenlerine dillerarası/kültürlerarası iletişim edimlerini geliştirmenin yanı sıra çevirmenlik mesleğine yönelik yeni medya ve iletişim teknolojilerini kullanma yetisi kazandırmayı da amaçlamaktadır.

Yeni medya ve iletişim teknolojileri denildiğinde, ağ toplumu bağlamında akla ilk gelen toplumsal iletişim kanalı, sosyal medya ortamlarıdır. Sosyal ağlar ya da başka bir deyişle, sosyal paylaşım siteleri, en genel tanımıyla insanların dijital bir platform içerisinde yer alarak, karşılıklı fikir ve görüş alışverişinde bulunabildikleri, resim, video, fotoğraf ve çoklu medya araçlarına başvurarak, çift taraflı iletişim olanaklarından yararlandıkları bir oluşumdur (Bulunmaz, 2013: 19). Bu çerçevede, *ele*ştirel yeni medya okuryazarlığı *ile*, bireyin internette risk yaratabilecek çeşitli niteliksiz ve/veya sakıncalı içeriklere erişimi konusunda bir çeşit farkındalıkla donatılması, nitelikli bilgi kaynaklarına ulaşabilmesi, yeni medya ortamlarında etik ihlallerde bulunmaması ve etik ilkelere uygun davranabilmesi konusunda güçlendirilmesi için bir yöntem önerilmektedir (Binark ve Bayraktutan, 2013: 44).

Sosyal medya ağları, eğitim alanında yeni yöntemlerin oluşmasına öncülük etmektedir. Bu bağlamda, ortak *zevkleri*, *tutkula*rı ve *hazla*rı (İng. passionate affinity-based learning) olan kullanıcıların etkileşime dayalı bir ortamda bir araya geldikleri *sosyal medya a*ğlarının sunduğu *enformel e*ğitim araçları gün geçtikçe artmaktadır (Edfeldt, Fjordevik ve Inose, 2012; Gee ve Hayes, 2011; Jenkins, 2006; Prensky, 2001). Prensky, söz konusu sosyal medya tabanlı enformel çevrimiçi eğitim yöntemlerinin kullanılmasına duyulan ihtiyacı günümüzün yeni kuşak öğrencileriyle ilişkilendirmektedir (2001: 4). Prensky'ye göre, yaşları 18 ile 25 arasında olan ve dijital yerliler (İng. digital native) olarak tanımlanan öğrencilerin alışkanlıkları, davranışları ve yaşam biçimleri, eğitim ve öğretim süreçlerinin yeniden yapılandırılmasını zorunlu kılmaktadır (2001: 5). Çünkü toplumun yeni bir kesimini oluşturan dijital yerliler, her türlü pratiklerini çevrimiçi ortamlar ve araçlarla gerçekleştirmektedir (Demirel ve Görgüler, 2015: 146-147). Bu bağlamda, sosyal medya etrafında biçimlenen ve enformel eğitim platformlarının başlıca uygulamalarından biri olan çevrimiçi fan topluluları[1] (İng. online fan communities), öğrenciye popüler kültür ürünleri aracılığıyla etkili ve güdüleyici bir eğitim-öğretim ortamı yaratmaktadır (Jenkins, 2006: 3). Bu noktada, çeviri eğitiminde sosyo-konstrüktivist açılımı benimseyen *i*şbirliğine dayalı kültürel üretim pratikleri önem kazanmaktadır. Bundan böyle, *amat*ör, *g*önüllü, *fan, sosyal, kitle kaynakl*ı, *kullan*ıcı türevli ve *topluluk temelli* vb. kavramlarla nitelendirilen çeviri pratikleri etrafında yükselen *i*şbirlikçi/katılımcı bir çeviri eğitimi alanından söz etmek mümkündür (Thelen, 2016: 258). Çevrimiçi fan

toplulukları tarafından yürütülen çeviri odaklı kültürel üretim pratikleri, manga (İng. scanlation), anime (İng. fansubbing), dijital oyun (İng. gamification), film/dizi (İng. fanfilm) ve roman (İng. fanfiction) gibi popüler kültür ürünlerine yoğunlaşmaktadır (Edfeldt, Fjordevik ve Inose, 2012: 105).

Çalışma kapsamında, özellikle yeni medya ortamlarının ve araçlarının yarattığı önemli yeniliklerden biri olan sosyal ağların çeviri eğitimi amaçlı kullanımına yönelik kuramsal görüşler önem taşımaktadır (O'Hagan, 2008; Desjardins, 2011; Robinson ve Olvera-Lobo, 2011; Inose, 2012; Olvera-Lobo ve Gutierrez-Artacho, 2014). Yukarıda da vurgulandığı gibi, parçası oldukları dijital çağın gereksinimleri doğrultusunda, çeviri eğitimi alan öğrencilere, sosyal medya tabanlı çeviri ortamlarına ve araçlarına yönelik farkındalık yaratabilmek oldukça büyük önem taşımaktadır. Zira öğrencilerin dijital çeviri piyasasına yönelik karşılaşacakları sorunlarla mücadele ve baş edebilmesi açısından sosyal medya uygulamalarının çeviri eğitimine eklemlenmesi kaçınılmazdır. Ayrıca, sosyal ağlar etrafında yapılanan çeviri merkezli uygulamaların yarattığı rekabet ortamı karşısında, öğrencinin eğitim aşamasında kendi üreteceği sosyal medya tabanlı çeviri projelerini içeren *dijital portfolyo* çalışması oluşturması profesyonel hayatla eğitim süreci arasındaki boşluğun giderilmesini olumlu yönde etkilemektedir (Rico, 2016: 103). Bu uygulamayla birlikte, öğrencinin kendi performansına yönelik bir öz-değerlendirme geliştirmesi mümkün olabilecektir (Rico, 2010: 94). Bu bağlamda, çeviri eğitiminde benimsenen farklı bakış açılarının kesiştiği ortak değerleri Rico şu şekilde ifade etmektedir :

> *Öğrenci-merkezli, eğitmen ve öğrenci arasında çift yönlü bilgi akışı sağlayan, etkileşime dayalı, kültürlerarası diyalogu güçlendiren, ekip çalışmasına zemin hazırlayan, öğrenciyi özgür ve yaratıcı kılan, motive eden, çeviri sektörünün gereksinimlerini göz önünde bulunduran ve en önemlisi de öğrencinin yeni medya ve iletişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanabilmesini öngören bir çeviri eğitimi alanının tasarlanması gündeme getirilmektedir.* (s. 92-93).

İlgili konuya yönelik alan yazın taraması aşamasında değerlendirilen uluslararası ve ulusal boyuttaki mevcut çeviri eğitimi programlarının biçim ve içerik yönünden Bologna ilkeleri doğrultusunda yeniden yapılandırıldığı gözlemlenmektedir.

2.Yöntemsel Dayanaklar: Katılımcı/Paylaşımcı Ders İçeriği Tasarlama Modeli

Ders içeriğine ilişkin tasarım sürecinde çeşitli yöntemsel dayanaklar temel alınmaktadır. Bu çerçevede, Yves Gambier[2] tarafından çeviri eğitimine yönelik oluşturulan *Profesyonel* Çevirmenin Yetileri: Dillerarası ve Medyalararası İletişim Uzmanı (2009: 4) adlı çalışma, araştırmanın yöntemsel yapıtaşını oluşturmaktadır (bkz. Şekil 1). Bu bağlamda, çevirmeninin *teknoloji temelli yeni ortamlara ve araç*lara yönelik kullanım becerisiyle donatılması başlığı altında araştırmacının önemle altını çizdiği vurgu noktaları şunlardır:

Çevirmenden, yeni çoklu medya teknolojilerinin sunduğu çeviri ortamlarına ve araçlarına uyum sağlayabilmesi ve bu ortamlarda rahat hareket edebilmesi beklenmektedir. Çevirmenin, söz konusu olan yeni medya platformlarının sunduğu ortamlarda karşılaşacağı etik sorunlara karşı nasıl tavır alabileceği konusunda bilinçlendirilmesi kaçınılmazdır. (s. 5-6).

Gambier'nin de ifade ettiği gibi kültürlerarası ve çoklu medya iletişim ortamlarında, ilgili bölüm öğrencilerinin, çeviri tabanlı sosyal medya kullanım becerilerini geliştirme fırsatına erişmekle birlikte eleştirel yeni medya okuryazarlığı konusunda bilinçlendirilmeleri gerçeği, ilgili ders içeriğine duyulan gereksinimi bir kez daha ortaya koymaktadır. Bu noktadan hareketle, Gabr (2001: 17) tarafından geliştirilen mevcut model geliştirme çalışmasından yola çıkarak, çözümleme, *tasar*ım, *geli*ştirme, *uygulama*, *de*ğerlendirme ve *g*üncelleme basamakları ve alt aşamalar takip edilerek ilgili ders içeriğine yönelik bir tasarım önerisi sunulmaktadır (bkz. Şekil 1). Bunun yanı sıra, araştırmada nitel durum çalışması ve mevcut belge incelemesi yöntemi kullanılmaktadır. Ek olarak, ilgili bölümde 2013-2014 eğitim-öğretim bahar yarıyılında, çalışmanın birinci yazarı konumundaki Prof. Dr. Emine Bogenç Demirel'in koordinatörlüğünü üstlendiği *MTF 2072 Teknik* Çeviri 2 adlı dersteki deneyimlerinden ve gözlemlerinden de yararlanılmaktadır.

Tablo 1: Öğrenim planı

Hafta	Konular
1	Giriş
2	Sosyal medya ağları ve yeni medya okuryazarlığı- 1
3	Sosyal medya ağları ve yeni medya okuryazarlığı- 2
4	Katılımcı/paylaşımcı çeviri hareketleri- 1
5	Katılımcı/paylaşımcı çeviri hareketleri- 2
6	Çeviri odaklı dijital topluluklar (1) : Dijital fan ağları
7	Çeviri odaklı dijital topluluklar (2) : Alternatif medya ağları
8	Vize
9	Çeviri odaklı dijital topluluklar (3) : Açık bilim ağları
10	Çeviri odaklı dijital topluluklar (4) : Sosyal sorumluluk ağları
11	Dijital çeviri uygulama çalışmalarının planlanması
12	Simülasyon örnek uygulama (1)
13	Simülasyon örnek uygulama (2)
14	Dijital çeviri portfolyo uygulamalarının değerlendirilmesi ve genel değerlendirme
15	Final

Söz konusu ders içeriğinin tasarımında, çeviri eğitimine uygun olabileceği düşünülen bir öğretim tasarım modelinden yararlanılmaktadır. Böylece daha etkili ve verimli bir çeviri eğitimi ortamının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

3. Uygulama: *Sosyal Medya A*ğları ve Çeviri Eğitimi Dersi İçerik Önerisi

Uygulama bölümüne gelindiğinde, çeviri eğitiminde, yeni medya ve iletişim teknolojileri merkezli açılımın önemini belirten Gambier'nin (2009: 4) kuramsal görüşleri ışığında ve Gabr'ın (2001: 17) geliştirdiği altı aşamalı program tasarlama yönteminden hareketle ilgili ders içeriğine ilişkin model önerisi sunulmaktadır.

Ön hazırlık aşaması (1. Aşama)

Önerilen ders içeriğinin tasarımına başlamadan önce mevcut durumun ve bu durumdan etkilenecek olan öğelerin etraflıca analiz edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, yukarıda şekil 2'de yer alan öğretim tasarım modelinde, ön hazırlık aşamasının iki adımda incelenebileceği belirtilmektedir: Sektör gereksinimlerinin analizi **(i)** ve bu koşullardan etkilenen öğrenci ihtiyaç/beklenti analizi **(ii)**.

Ağ toplumu etrafında yükselen küresel çeviri sektörü gereksinim analizi (i)

Bu aşamada, değişen yeni değerler doğrultusunda, küresel düzlemde profesyonel çeviri sektörünün gelişen eğilimlere cevap vermesi beklenmektedir. Bundan böyle, bilgi çağının yükselen dinamikleri kapsamında, çeviri sektörünün *k*üresel, çok merkezli, *uzmanla*şm*aya a*çık, *dinamik*, *etkile*şimden beslenen ve *talepk*âr bir ortamla karşı karşıya olduğu kabul edilmesi gereken bir gerçektir (Olvera-Lobo et al., 2005 : 134). Vurgulan bu kavramlar ışığında, ilgili ders içeriğinin küresel çeviri piyasasıyla ilişkilendirilmesi ve yükselen dijital çeviri ortamı gereksinimleriyle çeviri eğitimi arasındaki boşluğun giderilmesi olmazsa olmazdır. Bu bağlamda, sosyal medya merkezli çeviri uygulamalarının, mevcut çeviri eğitimi programına dâhil edilmesiyle birlikte ilgili bölüm öğrencilerinin dijital medya ve iletişim teknolojilerine yönelik okuryazarlık becerilerini geliştirmeleri oldukça önemlidir.

Öğrenci ihtiyaç/beklenti analizi (ii)

Ön hazırlık aşamasının ikinci basamağı olan öğrencilerin ihtiyaçlarının/ beklentilerinin tespit edildiği aşamada ise, ilgili bölüm öğrencileriyle gerçekleştirilen ve onların sosyal medya tabanlı uygulamalara yönelik kullanım alışkanlıklarını ortaya koyan anket çalışmasının[3] sonuçları göz önünde bulundurulmaktadır (Demirel ve Görgüler, 2017). Bu çalışma kapsamında, çeviri pratiğine odaklanan sosyal medya kaynaklı ortamların ve araçların, çeviri eğitimi süreçlerine eklemlenmesine yönelik ilgili öğrencilerin görüşlerine ve beklentilerine yer verilmektedir. Anket çalışmasından elde edilen bulgular, denek grubunu oluşturan bölüm öğrencilerinin sosyal medyayı sıklıkla kullanmalarına karşın, çeviri uygulamalarına yönelik dijital farkındalıklarının az olduğunu göstermektedir (Demirel ve Görgüler, 2017:

313). Ancak, bir çeviri eğitimi alanı olarak sosyal medya bağlantılı uygulamalara başvurulmasına, öğrencilerin büyük çoğunluğu (%89) olumlu bir yaklaşım benimsemektedir. Bu bağlamda, öğrencilerin olumlu düşünceleri, *motivasyonu ve verimliliği* arttıran, *yenilikçi*, *farklı*, özgün, *katılımcı*, *işbirlikçi*, *paylaşımcı*, *dillerarası* ve kültürlerarası diyalogu besleyen, *hızlı*, *anlık* ve *etkileşime* açık iletişim ortamı gibi öne çıkan temalar etrafında kavramsallaşmaktadır (Demirel ve Görgüler, 2017: 314). Anket çalışmasına katılan öğrencilerin bu yöndeki ortak beklentilerinin giderilmesi için bu çalışma kapsamında, ilgili ders içeriğinin tasarımına duyulan gereksinim bir kez daha önem kazanmaktadır.

İlgili ders içeriğine ilişkin model önerisinde yol gösteren bir diğer ölçüt ise çalışmanın birinci yazarı konumundaki öğretim üyesinin 2013-2014 eğitim-öğretim yılı güz döneminde yürüttüğü *MTF 2072* kodlu *Teknik* Çeviri 2 dersinde edindiği izlenimlerdir. Bu bağlamda, ilgili dersi alan öğrenciler farklı uzmanlık alanlarına yönelik Türkçeden Fransızcaya yaptıkları çeviri projelerini oluşturdukları blog sayfalarında arşivlemektedirler. Öğrencilerin, bloglar aracılığıyla geliştirdikleri dijital portfolyo ortamlarında dönem içindeki gelişim süreçleri izlenmektedir. Web tabanlı bir eğitim ortamı olarak işlev gören blog sayfaları, öğrencilere dijital çeviri sektörüyle etkileşimli bir alanda hareket kabiliyeti kazandırmaktadır. Bu çerçevede, *M*üge Uysal, Ayça Sayın ve Şule Özpek adlı öğrencilerin ilgili ders kapsamında hazırladıkları Çizgi roman çevirisi: Titeuf adlı ortak çeviri çalışmaları öne çıkmaktadır. İlgili çeviri çalışmasına yönelik Çizgi Roman Okurları Platformu adlı topluluk tarafından paylaşılan *yorum i*çeriği şu şekildedir : "Bilgilerinizi gönderirseniz büyük bir keyifle tanıtımını yapmak isteriz. Hatta devamında röportaj ve inceleme yazısı da gerçekleştirebiliriz". Görüldüğü üzere, adı geçen öğrenciler diğer öğrencilerle olduğu gibi dijital çeviri sektörünün önde gelen eyleyicileriyle ürettikleri çeviri projelerini paylaşabilmektedirler. Yaratılan etkileşimli tartışma ortamında, gelen geri dönütler ışığında öğrenciler oluşturdukları çeviri çalışmalarını güncellemektedirler.

Öğrenim amaçlarının saptanması (2. Aşama)

Söz konusu dersin amacı, ilgili öğrencilere, sosyal medya ağlarında örgütlenen katılımcı/paylaşımcı/işbirlikçi çeviri hareketlerine ve çoklu çevirmen kimliklerine yönelik disiplinlerarası yaklaşımlar ışığında farkındalık kazandırmaktır. Bu bağlamda, öğrenciler, sosyal medya ağları ve çeviri hareketleri arasındaki ilişkiye yönelik bilinç geliştirmekle birlikte dijital topluluklarda yapılanan katılımcı çeviri pratiklerini deneyimleme olanağı yakalamaktadır. Bununla birlikte, öğrenciler, eleştirel yeni medya okuryazarlığına ilişkin kavrayış geliştirmektedir. Bu çerçevede, medyalararası iletişim uzmanı olma yönünde yetiler geliştiren öğrenciler sosyal medya tabanlı çeviri pratikleri ve demokratikleşme/sivilleşme yönünde gelişen toplumsal hareketler arasındaki etkileşimi daha iyi kavramaktadır. Böylelikle, sosyal medyanın sunduğu çeşitli uygulamalar üzerinden öğrencilere, çeviri pratiğinin

*k*ültürlerarası, *dillerarası* ve *medyalararas*ı niteliği aracılığıyla öteki kültürü/dili keşfetmeleri için kuramsal ve uygulamalı bir çeviri eğitimi alanı tasarlanmış olacaktır.

Öğrenim materyalleri, yöntemleri ve ortamı (Aşama 3-4)

Bu bölümde, ön hazırlık aşaması (sektör gereksinim ve öğrenci beklenti analizleri) ve öğrenim amaçları arasındaki köprüyü kuran öğrenim materyalleri ve yöntemleri seçilmektedir. İlgili ders kapsamında, yazılı **(i)** ve dijital **(ii)** olmak üzere iki farklı türdeki öğrenim materyallerine başvurulması uygun görülmektedir.

Yazılı ders materyalleri (i)

İlgili derste başvurulacak olan yazılı ders materyalleri, çeviri tabanlı sosyal medya ortamlarına ve eleştirel sosyal medya okuryazarlığına yönelik kuramsal görüşler ve uygulamalı örnekler içeren yapıtlardan ve makalelerden oluşmaktadır. Ancak, bu bilgilerin sürdürülebilir bir biçimde güncellenmesi kaçınılmazdır:

- Bilgili, C., Şener, G. 2013. *Sosyal Medya ve Ağ Toplumu 1: Kitle İletişimde Yaşanan Değişimler*. İstanbul: Grafik Tasarım Yayıncılık.
- Binark, M., Bayraktutan, G. 2013. *Ayın Karanlık Yüzü: Yeni Medya ve Etik*. İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Demirel E., Görgüler, Z. 2015. « Pratique réflexive sur la traduction collaborative en ligne en Turquie 100% User-made translation ». *Revue Parall*èles, no 27, s. 137-148.
- Demirel E., Kurmel D., Z. Görgüler 2017. « L'intraduisible à l'ère du web 2.0 au sein de la communication juridique et médicale ». *Journal of Translation Studies*, no 23, s. 1-22.
- Gambier, Y. 2007. « R*éseaux de*aa traducteurs/interpr*ètes bénévoles* ». *Meta*, no: 52, s. 658-672.
- Gambier, Y. 2016. « Rapid and Radical Changes in Translation and Translation Studies », *International Journal of Communication*, no 10, s. 887-906.

Dijital ders materyalleri (ii)

İlgili ders kapsamında yazılı ders materyalleriyle birlikte dizüstü bilgisayarlar, video, animasyon, görsel ve işitsel içerikler gibi çoklu medya ortamları, çeviri merkezli sosyal medya ağları (çevrimiçi fan toplulukları, gönüllü/amatör çeviri platformları, blog sayfaları, micro-bloglar, facebook, dijital oyun siteleri vb.), akıllı tahta ve video konferans sistemi, başvurulan diğer çevrimiçi eğitim materyallerini oluşturmaktadır.

Öğrenim yöntemleri

Öğrenim yöntemleri arasında enformel eğitim yaklaşımı, sosyal medya ağı tabanlı benzer çalışma ortamı yaratma ve bu yönde benzetim yöntemi kullanma, dijital

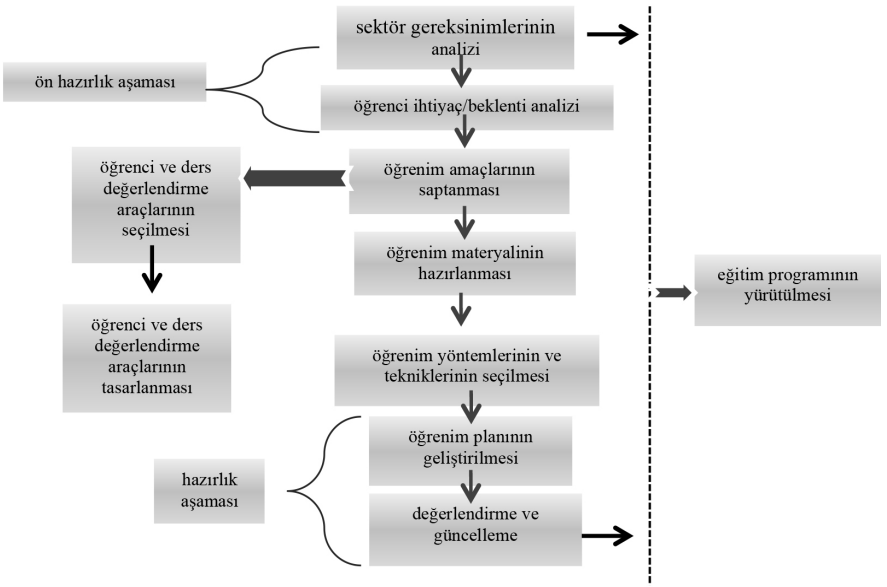
oyun temelli öğrenme, proje tabanlı ekip çalışmaları düzenleme ve dijital portfolyo tasarlama gibi başlıklar öne çıkmaktadır.

Öğrenim ortamı: *Frankofon Başarı Merkezi*

Bu dersin başarısı için amaca uygun bir ortamda yapılması kaçınılmazdır. Bu ortamı, Frankofon Üniversiteler Kurumu (Fr. Agence Universitaire de la Francophonie -AUF), Orta ve Doğu Avrupa Bürosu'nun (Fr. Europe centrale et orientale – BECO), Yıldız Teknik Üniversitesi bünyesinde *Frans*ızca Eylem Planı Projesi kapsamında kurmuş olduğu *Frankofon Ba*şarı Merkezi (B-1012 nolu derslik) sağlamaktadır. Bu merkez, eğitim kalitesini (nitelik) yükseltmek, üniversitelerin Fransızca eğitim veren bölümlerinin tercih edilebilirliğini artırmak ve Fransız dili ve kültürüne yönelik yapılan yerel etkinlikleri görünür kılmak üzere Fransızca eğitim veren üniversitelerin eğitsel kaynaklarla ve teknik olanaklarla donatılmış olan fiziksel koşullarını iyileştirme konusunu gündeme getirmektedir. Böylece, dersin amacına uygun, sosyal medya ve simülasyon temelli eğitim yöntemlerine dayanan çeviri çalışmalarının yapılabileceği teknik/bilişim donanım sağlanmaktadır.

Öğrenim planının geliştirilmesi (Aşama 5)

İlgili üniversitenin uyguladığı Bologna ölçüt doğrultusunda, güz ve bahar dönemlerinin her biri on beş haftadan oluşmaktadır. Söz konusu derse yönelik öğrenim planının tasarım aşamasında, ders konuları on beş haftayı kapsayan ve tablo 1'de belirtilen zaman çizelgesine yerleştirilmektedir.

Şekil 1. Çeviri eğitimine yönelik program tasarlama ve geliştirme modeli (Gabr, 2001: 17)

Değerlendirme ve Güncelleme (6. Aşama)

Çalışma kapsamında, ilgili ders içeriğinin tasarım sürecinin son basamağı olan değerlendirme ve güncelleme aşaması oldukça önemlidir. Bu bağlamda, ders süresince öğrencilerin ekip halinde katılacakları proje temelli simülasyon çalışmalarının iki vize notu (%60) olarak değerlendirilmektedir. Dönem sonunda ise öğrencilerin bireysel olarak geliştirecekleri dijital portfolyo içerikleri final notu (%40) olarak son değerlendirme süreci üzerinde etkin olmaktadır. Bunun yanı sıra, dersin öğrenciler üzerindeki etkileri, verimliliği ve öğrencilere kazandırdığı bilgiler ve beceriler aşağıda yer alan tablo 2'de hazırlanan öz-değerlendirme formuyla ölçülebilmektedir. Böylece dersin belirlenen amaçlarıyla ve/veya hedefleriyle, öğrencilerin verecekleri yanıtlar arasındaki boşlukların giderilmesi için, ders içeriği gözden geçirilerek gerekli güncelleme işlemi yapılabilmektedir.

Tablo 2: Öz-değerlendirme formu

Konu	Hiç	Biraz	Orta	Çok
Çeviri odaklı farklı sosyal medya ortamlarını ve araçlarını etkin kullanma				
Sosyal medya ortamlarında, çeviri sürecine yönelik stratejiler belirleme, sorunları tanımlayabilme ve çözümler üretebilme				
Çeviri çalışmalarını içeren dijital bir portfolyo hazırlayabilme				
Kültürlerarası/dillerarası diyalog geliştirebilme				
Başkalarıyla birlikte verimli bir ekip çalışması yapabilme				
Kendi kendine öğretim sürecini yönlendirebilme (öz-yönlendirme)				
Öz-değerlendirme ve ekip değerlendirmesi yapabilme				
Etkileşim ve işbirliğine açık öğrenme alışkanlığı kazanabilme				
Sosyal medya tabanlı çeviri ortamlarında benimsenen etik ve ahlaki değerleri kavrama				
Nesnel, eleştirel ve yaratıcı bir bakış açısı benimseyebilme				
Sosyal medya ortamında kaynak araştırma tekniklerini geliştirebilme				
Çeviri merkezli sosyal medya uygulamalarını profesyonel hayata uygulayabilme				

3. Sonuç ve Tartışma

Çalışmada, ilgili ders içeriğine yönelik *sosyo-konstr*üktivist yaklaşımların kuram/pratik bağlamında geliştirilen tasarım önerisine yer verilmektedir.

Anlaşılacağı üzere, *MTF 3372 Sosyal Medya A*ğları ve Çeviri Hareketleri adlı ders içeriğinin geliştirilme sürecinde, Türkiye'de Yüksek Öğretim Kurumları düzeyinde benimsenen *Bologna* kriterleri esas alınmaktadır. Bu bağlamda, ilgili bölümde, öğrenci-merkezli, dillerarası/ kültürlerarası etkileşime dayalı, yeni medya ve iletişim teknolojilerinden beslenen söz konusu çeviri dersine yönelik bir model önerisi sunulmaktadır. Geleceğin yeni nesil çevirmenlerinin, eğitimleri süresince birer iletişim uzmanı olarak dilsel ve kültürel becerilerle donatılmaları profesyonel çeviri sektörünün başlıca öncelikleridir. Bunların yanı sıra, ağ teknolojileri etrafında yükselen dijital çeviri sektörünün beklentileri doğrultusunda, ilgili bölüm öğrencileri oluşturulan ders kapsamında üretecekleri dijital portfolyo projeleriyle, çoklu medya ortamlarında yapılanan farklı çeviri uygulamalarını ve araçlarını eleştirel yeni medya okuryazarlığına ilişkin kavrayış çerçevesinde deneyimleme fırsatı da elde etmektedirler.

Bu gereksinim, bilgi ve iletişim teknolojilerine yönelik yaşanan hızlı gelişmeler sonucunda kuşaklararasında oluşan farklılaşmayla, hedef kitlenin konum değişikliğinden kaynaklanmaktadır. Artık toplumda *dijital yerliler* ve *dijital g*öçmenler olarak adlandırılan iki farklı grup yer almaktadır. Çalışma kapsamında, ilgili ders içeriğinin tasarımı aşamasında, dijital yerlileri kapsayan yeni kuşak öğrencilerin özellikleri ve gereksinimleri dikkate alınmaktadır. Hedef kitleyi oluşturan öğrenciler, doğar doğmaz teknolojiyle tanışan, günlük hayatlarının her alanında sosyal medya tabanlı ortamları sıklıkla kullanan bir kesimi oluşturmaktadır. Böylece yeni medya ve iletişim teknolojileriyle olan etkileşimler sadece gündelik pratiklerle sınırlı kalmayıp öğrenme özelliklerini de dönüştürmektedir. Kültürlerarası diyalog kapsamında tasarlanacak olan çeviri eğitimi ortamlarında, bu öğrencilerin özellikleri, gereksinimleri ve beklentileri göz önünde bulundurulmalıdır. Küresel düzlemde Bologna süreciyle birlikte yaşanan eğitim reformu sonucunda benimsenen ilkeler çeviri eğitimi ortamlarını yeniden yapılandırmaktadır. Sosyal medya tabanlı çeviri eğitimi ortamları ve araçları yabancısı olmadıkları konumda öğrencilerin ilgilerini çekerek derse katılımlarını arttırmaktadır.

Bu nedenle, tasarlanan ilgili ders içerik modelinde, çeviri eğitimi alan öğrencinin eleştirel *yeni medya okuryazarl*ığına yönelik kuramsal ve uygulamalı düzlemlerde güçlendirilmesi kaçınılmazdır. Dijital teknolojiler tarafından sağlanan geniş çaplı bilgi ortamında, her birey gibi öğrenci de sadece tüketici olarak değerlendirilmemelidir. Karşı karşıya kalınan tabloda, öğrenci içerik üretmekte/ oluşturmakta ve/veya eklemektedir. İlgili ders içeriği kapsamında, öğrencinin bir çeviri eğitimi alanı olarak deneyimleyeceği sosyal medya ortamlarına ilişkin farkındalığını ve bilinçli üretim/tüketim becerilerini geliştirmesi oldukça önemlidir. Yorum ve bilginin iç içe geçtiği ya da başka bir deyişle ham bilgiyle bilginin karıştığı

sosyal medya ortamlarında, öğrenci bilgiyi ayıklayıp, tahlil edip sentezleme yetisi kazanmalıdır. Dijital ortamdaki eksik, yanlış, yanıltıcı ve yanlı bilgilendirmenin önüne geçmek için doğru bilgiyi süzebilecek düşünme yetkinliğiyle donatılmalıdır. Bireysel pratiklerin önünü açan sosyal medya ortamlarında, öğrenci bilgiye eleştirel yaklaşan, düşünceleri akılcılık süzgecinden geçiren en önemlisi de sağduyunun sesini dinleyen bir yeni medya okuryazarı konumuna ulaştırılmalıdır.

Ders içeriklerinin hedef kitlenin özellikleri ve sosyal değişimleri/gelişimleri kapsamında yenilenmeleri ve piyasa koşullarıyla tekrar güncellenmeleri zorunludur. Öğrencilerle yapılacak anketlerle ortam ve gereksinimleri sürekli sorgulanmalı ve toplanan verilerle söz konusu ders(ler) yeniden canlandırılmalıdır. Ayrıca, diğer derslerle de ilişkisellik ve denetim mekanizmasının sürekliliği sağlanarak, öğrencilerin çoklu ortamlar ve çoklu kavramlar arasındaki hareket yetileri geliştirilmelidir. Böylece daha yaratıcı, motive, kendine güvenen, toplumsal sorumluluk duygusu yüksek, etik değerleri özümsemiş bir hedef kitleyle bir araya gelinir. Bu katılımcı, işbirlikçi eğitim ortamında, teknolojideki gelişmeler mutlaka izlenerek içselleştirilmeli ve ilgili tüm eyleyicileri kapsayıcı çözüm(ler) üretilmelidir. Çeviri eğitimi veren bölümlerin akademik kadrolarının da yeni medya ve iletişim ağları konusundaki gelişmelerle ilgili farkındalıklarının arttırılması ve yurtiçi/yurtdışı düzenli formasyonlardan faydalandırılmaları için yeniden yapılanmaya gidilmesi kaçınılmazdır.

Kaynakça

Binark, M., Bayraktutan G. 2013. *Ay*ın Karanlık Yüzü *: Yeni Medya ve Etik*. İstanbul: Kalkedon Yayınları.

Bulunmaz, B. 2013. « Postmodern Dünyanın Gerçeküstü Mekânları: Sosyal Paylaşım Siteleri». *Kitle* İletişimde Yaşanan Değişimler, no 1, s. 13-37.

Demirel, E., Görgüler, Z. 2015. « Pratique réflexive sur la traduction collaborative en ligne en Turquie 100% User-made translation ». *Revue Parall*èles, no 27, p. 137-148.

Demirel, E., Görgüler, Z. 2017. « Yeni toplumsallıklar etrafında yükselen çeviri eğitimi. Çevrimiçi fan toplulukları ». *Frankofoni Fransı*z Dili ve Edebiyatı İnceleme ve Araştırmaları Ortak Kitabı, no 30, s. 303-315.

Desjardins, R. 2011. « Facebook me!: Arguing in favour of using social networking as a tool for translator training ». *Translation as social activity community translation 2.0,* p. 175-193.

Edfeldt, C., Fjordevik, A., Inose, H. 2012. « Fan culture as an informal learning environment». *The meeting of Next Generation Learning Conference*, p. 105-112. URL: http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:549613/FULLTEXT01.pdf [consulté le 05 mars 2018].

Gabr, M. 2001. « Toward a model approach to translation curriculum development ». *Translation Journal,* no 5 (2), URL : http://translationjournal.net/journal/16edu.htm [consulté le 15 mars 2018].

Gambier, Y. 2009. « Competences for professional translators, experts in multilingual and multimedia communication ». *European Master's in Translation-EMT*, p. 1-7. URL: http://ec.europa.eu/dgs/translation/programmes/emt/key_documents/emt_competences_translators_en.pdf [consulté le 15 mars 2018].

Gee, J. P., Hayes, E. R. 2011. *Language and learning in a digital age*. New York: Routledge Publisher.

Gonzalez-Davies, M. 2004. *Multiple voices in the the translation classroom*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins.

Hurtado Albir, A. 2007. « Competence-based curriculum design for trainig translators ». *The Interpreter and Translator Trainer*, no. 1(2), p. 163-195.
URL: https://www.stjerome.co.uk/tsa/abstract/425/#abstract [consulté le 13 février 2018].

Inose, H, 2012. « Scanlation - What fan translators of manga learn in the informal learning environnement ». *The Proceedings Book of ISLC*, p. 73-82.
URL: http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:549925/FULLTEXT01.pdf [consulté le 13 février 2018].

Jenkins, H. 2006. *Fans, bloggers and gammers*. New York: New York University Press.

Kiraly, D. 2000. *A Social Constructivist Approach to Translator Education. Empowerment from Theory to Practice*. Manchester: St. Jerome Publishing.

O'Hagan, M. 2008. « Fan translation networks; an accidental translator training environnement? ». *Translator and interpreter training*, p. 158-183.

Olvera-Lobo, M. et al. 2005. « Translator training and modern market demands ». *Perspectives: Studies in translatology*, no. 13(2), p. 132-142.
URL: https://www.academia.edu/716352/Translator_training_and_modern_market_demands [consulté le 10 mars 2018].

Olvera-Lobo, M. et al. 2007. « A Professional Approach to Translator Training (PATT) ». *Meta: Journal des traducteurs*, no. 52 (3), p. 517-528.
URL: http://id.erudit.org/iderudit/016736ar. [consulté le 10 mars 2018].

Olvera-Lobo, M., Gutierrez-Artacho, J. 2014. « Academic use of custom social networks in translation training ». *Perspectives: Studies in Translatology*, no. 22 (2), p. 282-289. doi : 10.1080/0907676X.2012.706310

Prensky, M. 2001. « Digital natives, digital immigrants, part II: Do they think really differently». *On the horizon*, no. 9(6), p. 1-9.
URL:http://www.marcprensky.com/writing/Prensky-DigitalNatives,DigitalImmigrants-Part2.pdf. [consulté le 10 mars 2018].

Rico, C. 2010. « Translator training in the European Higher Education Area. Curriculum design fort he Bologna Process. A case study ». *The interpreter and translator trainer*, no. 4 (1), p. 89-114. doi: 10.1080/1750399X.2010.10798798

Robinson, B., Olvera-Lobo, M. 2011. « Facebook, Twister or Tuenti? A first look at the academic use of web 2.0 social network in translator training ». *Multiple voices in academic and professional discourse*, p. 1-13.

Thelen, M. 2016. « Collaborative translation in translator training », *Konin Language Studies*, no. 4 (3), p. 253-269.
URL:http://www.ksj.pwsz.konin.edu.pl/wp-content/uploads/2017/02/KSJ-43-253-269.pdf [consulté le 10 mars 2018].

Elektronik kaynaklar

Bilkent Üniversitesi Mütercim – Tercümanlık Bölümü Ders İçerikleri:
http://trin.bilkent.edu.tr/ [consulté le 05 janvier 2018].

Boğaziçi Üniversitesi Çeviribilim Bölümü Ders İçerikleri:
http://www.transint.boun.edu.tr/ [consulté le 10 mars 2018].

İstanbul Üniversitesi Çeviribilim Bölümü Ders İçerikleri:
http://edebiyat.istanbul.edu.tr/ingilizceceviri [consulté le 10 mars 2018].

İzmir Ekonomi Üniversitesi Mütercim-Tercümanlık Bölümü Ders İçerikleri :
http://dti.ieu.edu.tr/tr [consulté le 10 mars 2018].

Hacettepe Üniversitesi Mütercim - Tercümanlık Bölümü Ders İçerikleri:
http://www.mtb.hacettepe.edu.tr/index_en.php [consulté le 10 mars 2018].

Marmara Üniversitesi Mütercim – Tercümanlık Bölümü Ders İçerikleri:
http://imt.fef.marmara.edu.tr/lisans-programi/ders-icerikleri/ [consulté le 10 mars 2018].

Müge Uysal Blog Sayfası Çizgi Roman Çevirisi:
Titeuf (http://mugeuysal.blogspot.com.tr/) [consulté le 05 janvier 2018].

Yeditepe Üniversitesi Çeviribilim Bölümü Ders İçerikleri :
http://www.yeditepe.edu.tr/bolumler/ceviribilimm [consulté le 10 mars 2018].

Yüksek Öğretim Kurulu Bologna Süreci :
http://bologna.yok.gov.tr/ [consulté le 19 mars 2018].

Notes

1. İletişim bilimci Henry Jenkins tarafından kullanılan *online fan communities* kavramı Türkçeye çalışmanın yazarları tarafından çevrimiçi fan toplulukları olarak çevrilmiştir. Fan kavramı, fanatik sözcüğünün kısaltılmış halidir.

2. Araştırmacı, 2007 yılında Avrupa Birliği bünyesinde faaliyet göstermeye başlayan, çeviri eğitimi alanının öne çıkan uzmanları tarafından kurulan ve yüksek lisans düzeyinde çeviri eğitimi programlarını, Bologna sürecinin öngördüğü hedefler doğrultusunda yeniden yapılandıran EMT (European Master's in Translation) adlı kurumun üyesidir.

3. Çalışmanın araştırma evrenini, Yıldız Teknik Üniversitesi Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü Mütercim-Tercümanlık (Fransızca) Anablim Dalı öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise, 2013-2014 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde ilgili bölümde, farklı seviyelerde teknik çeviri derslerini takip eden öğrenciler arasından rastlantısal yöntemle seçilen 46 öğrenciyi kapsamaktadır. Anket çalışması, 46 öğrenciye 20-30 Mayıs 2014 tarihleri arasında uygulanmıştır. Anketin uygulandığı öğrenciler, 18-24 yaş arasında olmakla birlikte cinsiyet bakımından karma bir grup oluşturmaktadır.

© Revue du Gerflint (France) - Éléments sous droits d'auteur -
Modalités de lecture consultables sur le site de l'éditeur www.gerflint.fr